

မင်းခိုက်စိုးစန်
ခေတ်သစ်တစ်ခု၏အစ
အဓိပ္ပာယ်များ၏အဆုံး

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များ၏အဆုံး

ခေတ်သစ်တစ်ခု၏အစ

MKS0001
MMK 6,000.00

ခေတ်သစ်တစ်ခု၏အစ၊
အဓိပ္ပါယ်များ၏အဆုံး
မင်းခိုက်စိုးစန်

သေတံသစ်တစ်ခု၏အစ၊ အဓိပ္ပါယ်များ၏အဆုံး၊ မင်းခိုက်စိုးစန်
စာမျက်နှာ ၂၇၈ မျက်နှာ၊ ၁၂.၈၆၆၁၆၆ x ၁၈.၅၆၆၆၆

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၅ ဇူလိုင်လ၊ တတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀၊
(၂၀၀၉ စိတ်ကူးချိုချို၏ ဒုတိယအကြိမ်မူ)။

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

mgjoe.com

FOR

YEING.

ဆရာမ... သို့

နွေဦးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မက်မုံပန်းတွေကပဲ နားလည်တယ်
 တဲ့။ ဟုတ်မှာပဲလို့ ကျွန်တော် တွေးမိတယ်။ နွေဦးဆိုတာ ဖတ်ရှု
 လို့ရတဲ့ ဘာသာဗေဒ စကားလုံးတစ်လုံးလည်း 'မဟုတ်ဘူး။
 လေပြည်လေညှင်းနဲ့အတူ ရောက်လာတတ်တဲ့ အသံတစ်သံလည်း
 မဟုတ်ဘူး။ တစ်စုံတစ်ရာကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုနေတဲ့ လက်ဟန်
 ခြေဟန်တစ်မျိုး မဟုတ်သလို မျက်နှာအမူအရာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း
 လည်း မဟုတ်ပေဘူး။

ဒါဖြင့်...

စကားလုံးတွေ၊ အသံတွေ၊ အမူအရာတွေ မပါဝင်တာ
 ကြောင့် ဖမ်းယူဆုပ်ကိုင်စရာ၊ ဖွင့်ဆိုစရာ 'အဓိပ္ပာယ်' မရှိတော့
 ဘူးပေါ့လို့ ခင်ဗျား မေးချင်စိတ် ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။

“အဲဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။”

နွေဦးရောက်လာရင် မက်မုံပန်းတွေ ပွင့်ကြမယ်၊ နွေဦးရဲ့
 အဓိပ္ပာယ်ကို မက်မုံပန်းတွေ နားလည်နေပုံက ဖွင့်ဆိုမှုတွေ၊
 စကားလုံးတွေ၊ ရှင်းလင်းချက်တွေ၊ ဖမ်းယူဆုပ်ကိုင်စရာတွေ

မပါဘဲနဲ့ နားလည်ခြင်းသက်သက် နှလုံးသားနဲ့ နားလည်နေ
တာပါ။

အဲဒါဟာ အဓိပ္ပာယ် အစစ်ပါပဲ။

နွေဦးဟာ သူတို့အတွက် ဘဝတစ်ခုလုံးကို ပုံအောပေးထား
ရတဲ့ အချိန်ကာလတစ်ခုဖြစ်တယ်။ သူတို့ရဲ့ အသက်ရှင်သန်ခြင်း
အလင်းဓာတ်တွေ တည်ဖွဲ့ရာ နှလုံးအိမ်လည်းဖြစ်တယ်။ သူတို့
အတွက် အကြွင်းမဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေ တောက်ပပြုံးပြက်ရာ
စကြဝဠာမုခ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေတယ်။

ခင်ဗျား စဉ်းစားမိရဲ့လား ...၊ အဲဒီရင်ခုန်သံကို ...၊

နွေဦးဟာ မက်မုံပွင့်အတွက် လင်းပပေးနေသလို

မက်မုံပွင့်တွေကလည်း နွေဦးအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရနဲ့တွေ
သင်းပျံ့ပေးနေလိုက်ပုံ။

ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် အဓိက ပြောချင်တာက ပန်းပွင့်တွေ
အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ‘လူ’တွေအကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
နောက်ပြီးတော့ ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း’အကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေးကြည့်စမ်းပါရစေ...

‘ခင်ဗျား’နဲ့ ‘ခင်ဗျား’ရဲ့ ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း’တို့ အကြားက
ဆက်ဆံရေးဟာ နွေဦးနဲ့ ပန်းပွင့်တွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးလောက်
ရင်ခုန်ကြည်နူးစရာ ကောင်းရဲ့လား?

လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘာလဲ?

“တို့တွေအားလုံးဟာ သံသရာခရီးမှာ တစ်လှေတည်းစီး၊ တစ်ခရီးတည်း သွားနေရသူတွေချင်းပါပဲ”

လို့ ကျွန်တော်အဘိုး ခံဏခဏပြောတာ ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။
ခဲဒါ ကျွန်တော် ဟိုး... ငယ်ငယ် ကလေးဘဝတုန်းကပါ။
အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့ ခြေရင်းအိမ်မှာ ဦးသိန်းလို့
ခေါ်တဲ့ ပွဲစားကြီးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ လူသုံးယောက်စာလောက်
ဝဖြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနဲ့ စကားလည်းများ၊ သည်ကြားထဲ
ကွမ်းကလည်း တဗျစ်ဗျစ် စားလိုက်သေး။

“သံသရာခရီးမှာ တစ်လှေတည်းစီး၊ တစ်ခရီးထဲ သွားရ
မှာ”

လို့ ပြောတာကို ကြားရတဲ့အခါတိုင်း အဲဒီလူကြီးကို
ကျွန်တော် မျက်စိထဲမြင်ယောင်ပြီး စိတ်ညစ်မိတယ်။ အဲဒီလို
လူဝကြီးနဲ့ တစ်လှေတည်းစီးရရင် ထိုင်စရာ နေရာကျပ်မှာပေါ့။
အဆင်မသင့်ရင် လှေတောင်မှောက်သွားနိုင်သေးတယ်။ ပြီးတော့

နားငြီးတဲ့ဒုက္ခ၊ ကွမ်းတံတွေးစင်မယ့် ဒုက္ခတွေပါ ခံရဦးမှာ။

အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော်ကလည်း ကလေးဆိုတော့ ပေါက်ပေါက်ရှာရှာတွေ စဉ်းစားမိတာပေါ့လေ။ ကျွန်တော်သာ 'တန်ခိုးရှင်' ဖြစ်ရင် အဲဒီလူကြီးကို လှေနှောက်မြီးပိုင်းနားကို ဟိုလိုလိုဒီလိုလိုနဲ့ ချော့မော့ခေါ်သွားပြီး တွန်းချပစ်ခဲ့မယ်။ ပြီးရင် ကျန်တဲ့ခရီးသည်တွေချည်းပဲ လှေကို ခပ်သုတ်သုတ်လှော်ပြီး ပြေးရအောင်။ ဟို... လူကြီး နေရစ်ခဲ့ပစေပေါ့။

အခုတော့ နည်းနည်းသဘောပေါက်စ ပြုလာထယ်။
 သံသရာ ခရီးဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အသေးငယ်ဆုံး အစိတ်အပိုင်းက
 ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အလျားလိုက်သဘောကိုရော
 ဒေါင်လိုက်သဘောကိုပါ ကိုယ်စားပြုထားတယ် ဆိုတာကိုပေါ့။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အလျားလိုက်သဘောဆိုတာက အတိတ်
 က လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ အနာဂတ်မှာ
 ပေါ်ထွန်းလာမယ့် လူ့အဖွဲ့အစည်း တည်ဆောက်ပုံတွေပါ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဒေါင်လိုက်သဘောဆိုတာက လူကြီး၊
 လူလတ်၊ လူငယ် အဖွဲ့အုပ်စုတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ စောစောက ပြောခဲ့သလို ကိုယ်တစ်ယောက်
 တည်းနဲ့ အခြားသူ သုံးယောက်စာလောက် နေရာယူမယ့်လူတွေ
 ပါချင်ပါလာမှာပေါ့။ စကားများတဲ့ လူတွေလည်း ပါမှာပေါ့။
 လူ့အသိုင်းအဝန်း တစ်ရပ်လုံးကို စိတ်ဒုက္ခ ကွမ်းတံတွေးတွေနဲ့
 ညစ်ပတ်အောင်လုပ်မယ့်လူတွေလည်း ပါချင်ပါလာမှာပေါ့။

ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို ငြင်းဆန်ခွင့် မရှိဘူး။ လှေပေါ်

က တွန်းချခဲ့လို့လည်း မရဘူး။ (ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ ဟာလဲလည်း 'လူသား'တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော် တို့လို 'တန်းတူညီမျှ လူသားစစ်စစ်'တွေပဲ ဖြစ်တယ်လေ)

ကျွန်တော်တို့မှာ သူတို့ကို ဝိုင်းဝန်းပျိုးထောင်ပေးဖို့ အခွင့် အရေးသာရှိပေရဲ့။ ဒါကို လူသားအဖွဲ့အစည်း ပျိုးထောင်ရေး (Culture) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် အခုရေးချင်တာ အဲဒီအကြောင်းပါပဲ။

'လူသား'နဲ့ 'လူ့အဖွဲ့အစည်း'ဟာ နွေဦးနဲ့ ပန်းပွင့်တွေလို အပြန်အလှန် ရှင်သန်စေမှုတွေ၊ အဓိပ္ပာယ်တွေ ကူးလူးဆက်ဆံ ရှင်း တစ်ခုတည်းအဖြစ်ကို ပေါင်းစည်းမိသွားအောင် ဘယ်လို လုပ်ကြမလဲ။

သမ္မာကျမ်းစာ ဆာလံကျမ်းထဲက စာသာလေးတစ်ကြောင်း
နှစ်ကြောင်းကို သွားသတိရမိတယ်။

“အို ... ငါ့ဝိညာဉ် နိုးလော့ ...” တဲ့။

၂၁. ရာစုဟာ နွေဦးနဲ့အတူ နိုးခဲ့ပါပြီ ...၊ အလင်းနဲ့အတူ
နိုးခဲ့ပါပြီ ...။

လေပြည်လေညင်းနဲ့အတူ နိုးခဲ့ပါပြီ။

အို... ရွှေရောင်ဝတ်ဆံဝတ်မှုန်နှင့် ပန်းပွင့်တို့ ... နိုးလော့။

Cultureဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို ‘ယဉ်ကျေးမှု’ လို့ ဘာသာပြန်ကြတာများပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း ပျိုးထောင်မှု’ လို့ သုံးနှုန်းလိုက်ပါတယ်။ Civilizationဆိုတဲ့ စကားကိုလည်း ‘ယဉ်ကျေးမှု’ လို့ပဲ ဘာသာပြန်လေ့ ရှိကြတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီနှစ်ခုကို ကွဲကွဲပြားပြား ဖြစ်စေချင်တဲ့ သဘောလည်း ပါပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ‘ယဉ်ကျေးမှု’ လို့ ဆိုလိုက်ရင် စောင်းကောက်နဲ့ ထိုင်မသိမ်း အင်္ကျီတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် ထမင်းစားပွဲပေါ်က ဇွန်း၊ ခက်ရင်းနဲ့ ဓားတိုဓားရှည်တွေကို မျက်စိထဲက မြင်ယောင်လာတာမျိုး မဖြစ်စေချင်လို့ပါ။

အဲဒါတွေဟာ ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့ Cultureမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုလေ...

ဩစတြေးလျတိုက်မြောက်ဘက်က နယူးဂီနီ (New Guinea) ကျွန်းကိုပဲ ဥပမာအဖြစ် ကြည့်ပါတော့။

အဲဒီမှာ နေထိုင်တဲ့သူတွေရဲ့ ပင်မအလုပ်အကိုင်ကတော့ ‘ဝက်’ မွေးမြူခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘ဝက်’ ဟာ သူတို့ရဲ့ ငွေကြေး ဖလှယ်မှုအစားသုံးတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာလည်း ဖြစ်တယ်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု၊ ဂုဏ်သိက္ခာရှိမှုတို့ရဲ့ ပြယုဂ်လည်း ဖြစ်တယ်။ လူ့အရည်အချင်း မှတ်ကျောက်လည်း ဖြစ်တယ်။

သူတို့ဆီမှာ ဝက်များများ ပိုင်ဆိုင်တဲ့လူဟာ လူချမ်းသာပဲ။ သူတို့လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ (ကျွန်တော်တို့ အခေါ်အဝေါ်အရ ဆိုရင်တော့ 'မြို့မျက်နှာဖုံး'ပေါ့) သြဇာသက်ရောက်သူ၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားသူပဲ။

'လူတော်'တစ်ယောက် ဖြစ် မဖြစ်ဆိုတာကို 'ဝက်'တွေနဲ့ တိုင်းတာဆုံးဖြတ်ကြတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ကြည့်ရင် တော့ ရယ်စရာကြီးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါ သူတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အစစ်အမှန် အရှိတရား (Reality) ပဲ။

'လူဖြစ်ရကျိုးနပ်ဖို့အတွက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာ ရေးသုံးပါးကို သိမြင်စရာ မလိုပါဘူး။ ဝက်များများ ပိုင်ဖို့ပဲ လိုတယ်' ဆိုတဲ့ အချိုးပေါ့။ မကောင်းဘူးလား။

တစ်ခါ ဝက်တွေ အများကြီးရှိနေပြန်တော့ အဲဒီဝက်တွေကို ဝိုန်းကျောင်းဖို့ လူလိုအပ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီတော့ ဝက်များများ ခိုဆိုင်တဲ့ 'ဝက်ခနရှင်လူတန်းစား'ဟာ မိန်းမတွေ တစ်ယောက် သက်မက ယူကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီက 'ငွေကြေးခနရှင် လူတန်းစား'တွေ မယားငယ်ယူပုံမျိုးနဲ့တော့ မတူဘူးနော်။ သူတို့ မိန်းမယူတာက ဝက်ကျောင်းဖို့။

ကိုယ့်အုပ်စုထဲမှာရှိတဲ့ မိန်းမအရေအတွက် နည်းသွားပြီ ဆိုရင် ဘာလုပ်ကြတယ်မှတ်လဲ။ တခြားအုပ်စုကိုသွားပြီး စစ် တိုက်ကြတယ်။ စစ်နိုင်ပြီဆိုရင် အဲဒီ ရှုံးနိမ့်သူ လူမျိုးအုပ်စုထဲက မိန်းမတွေကို သိမ်းပိုက်၊ ဇနီးမယားပြုပြီး ဝက်ထိန်းခိုင်းတော့ တာပဲ။

အဲဒါဟာ သူတို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပုံသဏ္ဍာန်ပါပဲ။
 ဝက်တွေနဲ့ ဒီလူ့အဖွဲ့အစည်း ယန္တရားကို ခုတ်မောင်းနေရတာ။
 သူတို့ကိုသွားပြီး ‘ခင်ဗျားတို့မှာ ယဉ်ကျေးမှု မရှိဘူးလား’ လို့
 မေးရင် သူတို့ ဘယ်ခံမှာလဲ။ သူတို့ကလည်း သူတို့ကိုယ်သူတို့
 ‘ယဉ်ကျေးမှုရှိတယ်’ လို့ပဲ ခံယူထားကြမှာပေါ့။

ဟုတ်တယ်၊ တကယ်လည်း ရှိပါတယ်လေ ...။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုက ‘ဝက်ယဉ်ကျေးမှု’။

ကျွန်တော် ပြောချင်တာက (Culture) ဆိုတာက ဇွန်း၊ ခက်ရင်းနဲ့ ထမင်းစားတာ၊ ညစာစားပွဲဝတ်စုံ ဘယ်နှစ်စုံရှိတာ၊ စောင်းကောက်ကြီး တီးတာနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။

ခင်ဗျားရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဘယ်လို ပျိုးထောင်တည်ဆောက်ထားသလဲဆိုတာနဲ့ပဲ ဆိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က Culture ဆိုတာကို ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း ပျိုးထောင်မှု’ လို့ ဘာသာပြန်တာပါ။

*

ခင်ဗျားတော့ နက်ကတိုင်စည်းတတ်ရုံနဲ့၊ စကားပြောရင် ‘ကျေးဇူးပြု၍ (Please)’ လို့ ထည့်ပြောတတ်ရုံနဲ့၊ ကတ္တီပါပုံတော် ဖိနပ်စီးပြီး ပတ္တလားတီးတတ်ရုံနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယဉ်ကျေးမှု ရှိလှပြီလို့ ထင်နေပြီလား။

ခင်ဗျားရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဘယ်လို တည်ဆောက်ထားသလဲဆိုတာ ကြည့်ပါဦး။

ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် လူနေမှုဘဝကြီးတစ်ခုလုံး ရွှေမိုးငွေမိုး ရွာနေတယ်လို့ အထင်ရောက်နေသူကိုတော့ အလယ်ခေတ် လက်တင်ဘာသာစကားနဲ့ Bulla လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ‘နွား’ တဲ့။

□

၂၁ ရာစု ... တဲ့။

စောစောက ပြောခဲ့သလို အလျားလိုက်သဘောနဲ့ကြည့်ရင် အဲဒါဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် နောင်လာမယ့် 'အနာဂတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း'လည်း ဖြစ်တယ်။

ဒေါင်လိုက်သဘောနဲ့ကြည့်ရင် 'လူငယ်တွေ တည်ဆောက် ရှင်သန်ရမယ့် လူ့အဖွဲ့အစည်း'လည်း ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပျိုးထောင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေ ပြင်ဆင်ထားကြပြီလဲ။

ကလေးတွေကိုကော အနာဂတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ အံဝင် ခွင်ကျ နေထိုင်ရှင်သန်တတ်အောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ပြီးလား။

ကလေးတွေကို လေ့ကျင့်သင်ကြားရေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဥပမာ လေးတစ်ခု ပြောချင်တယ်။ ခင်ဗျားတို့လည်း မကြာခဏ ကြံဖူး နေတဲ့ ကိစ္စမျိုးပါ။ ဒီလိုလေ။

ကလေးတစ်ယောက် မနေ့က ကျောင်းပျက်တယ်။

ဒီနေ့ ကျောင်းတက်လာတော့ ဆရာမက မေးရော...

“မင်း ဘာကြောင့် (WHY) မနေ့က ကျောင်းမတက် တာလဲ”

ဒီနေရာမှာ ‘ဘာကြောင့်’ဆိုတဲ့ စကားကို (WHY) လို့ တမင်ထည့်ပြထားတာ ကျွန်တော့်မှာ အကြောင်းရှိပါတယ်။

ဒီမေးခွန်းဟာ ‘အကြောင်းပြချက်’ ကို တောင်းဆိုတဲ့ မေးခွန်းမှန်း ခင်ဗျားတို့ သတိထားမိစေချင်လို့ပါ။

‘အကြောင်းပြချက်’ ကို တောင်းဆိုနေပြီဆိုတော့ ကလေး က ဘာဖြေမလဲ။ သူ ကျောင်းမတက်ခြင်းအတွက် အကြောင်း

ပြချက် ဆင်ခြေတစ်ခုခုကို ထုတ်ပြရတော့မယ်။ အဲဒီမှာ ကလေး က လျှောက်ပြောတော့တာပဲ။

“ဗိုက်အောင့်လို့”

“အမေက ခိုင်းထားလို့”

“အိမ်မှာ ဘယ်သူမှမရှိလို့ အိမ်စောင့်နေရတယ်”

စသဖြင့်ပေါ့၊ အမျိုးမျိုးပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် အလေးပေးပြီးပြောချင်တာက ကလေးတွေရဲ့ ‘စဉ်းစားခြင်းဖြစ်စဉ်’ အလုပ်လုပ်သွားပုံကိုပါ။ သူတို့ရဲ့ဦးနှောက်ဟာ ‘အကြောင်းပြချက်’တွေကို ရှာဖွေကြတယ်။ အဲဒီအကြောင်းပြချက်တွေဟာလည်း မိမိ (အဲဒီ ကျောင်းပျက် ကွက်တဲ့ ကလေး)အတွက် ‘အပြစ်တင်ခံရခြင်းကနေ ကင်းလွတ် ရာ’ အကြောင်းပြချက် ဖြစ်ရမယ်။

ဆိုလိုတာက...

အဲဒီကလေးဟာ သူ ပျက်ကွက်ရခြင်းရဲ့ တာဝန်/အပြစ် ဒဏ်ကို သူများအပေါ် လွှဲအပ်ပုံချဖို့ အကြောင်းပြချက် ရှာဖွေ ခြင်းနည်းနဲ့ စဉ်းစားတတ်လာတော့တာပဲ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကျူးရှင်ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲသည်လိုကိစ္စမျိုးတွေ မကြာခဏ ကြုံနေရပါတယ်။ အဲသည်မှာ ဘာသတိထားမိသလဲ ဆိုတော့ တချို့ကလေးတွေဟာ သူတို့ရဲ့အကြောင်းပြချက်ကို ‘ဇာတ်နာ’အောင် ပေးဇာတ်တယ် ဆိုတာပါပဲ။

“အမေ ဈေးရောင်းထွက်နေရတယ်၊ အဖေက ဆိုက်ကား နင်းရာက ဆိုက်ကားမှောက်လို့ ဒဏ်ရာရ၊ ဆေးခန်းသွား၊ ကျွန်တော်က အဖေ့ကို ပြုစုနေရတယ်”

“အဖေက ဆုံးသွားပြီ၊ အမေတစ်ယောက်တည်းက မိသားစုကို လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးနေရတာ၊ ကျွန်တော်က အမေကိုကူပြီး ဈေးရောင်း ပိုက်ဆံရှာတယ်၊ မနေ့က ဈေးသိမ်းတဲ့အထိ ရောင်းမကောင်းလို့ ရပ်ကွက်ထဲ လှည့်ရောင်းနေရတာ”

“မနေ့က အမေ နေမကောင်းဖြစ်တယ်၊ ဆေးကုဖို့ ပိုက်ဆံကလည်း မရှိဘူး၊ ဒါနဲ့ ရွှေပြည်သာမှာနေတဲ့ ဘကြီးဆီ သွားပြီး ပိုက်ဆံချေးရတာ ညနေမှ ပြန်ရောက်တယ်”

ကဲ...အဲဒီ အကြောင်းပြချက်တွေဟာ သူတို့ကို ‘သနားအောင်’ တောင်းခံတဲ့ မျက်ရည်ချူတဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေ မဟုတ်ဘူးလား။

ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ အတွေးတစ်ခု ကျွန်တော် တွေးမိပါတယ်။

‘သူတစ်ပါးရဲ့ အသနားခံခြင်းဟာ မိမိအတွက် အပြစ်ပေါ့လျော့ရာ ပေါ့လျော့ကြောင်း၊ တာဝန်ကင်းရာကင်းကြောင်း၊ သက်သာရာ သက်သာကြောင်းဖြစ်တယ်’ ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး ကလေးတွေမှာ ရှိနေပြီလား။ ဒါဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အလားအလာ မကောင်းဘူး။

အဲဒီကလေးတွေဟာ နောင်တစ်ချိန်မှာ ကိုယ်သက်သာဖို့၊ ကိုယ့်တစ်ကိုယ်စာ တာဝန်ကလေးပေါ့ဖို့ သူတစ်ပါးကို ဒူးတုပ် အသနားခံရမှာ ဝန်မလေးတဲ့ကောင်တွေဖြစ်လာရင် ဒုက္ခပါပဲ။ သူတောင်းစား အကြီးစားကလေးတွေဖြစ်လာရင် ကိုယ်ကျိုးနည်းရချေရဲ့။

ခင်ဗျားမှာလည်း ကြေကွဲစရာ နာကျည်းစရာ ရှိမှာပဲ။ ကျွန်တော့်မှာလည်း ရှိတာပဲ။ တခြားလူတွေမှာလည်း ရှိတာပဲ ပေါ့။ ခင်ဗျားမှာ ဒုက္ခရှိသလို၊ ကျွန်တော့်မှာလည်း ဒုက္ခရှိတယ်။ တခြားသူတွေမှာလည်း ရှိတာပဲ။

ရှိတော့ ဘာဖြစ်လဲ။ ခင်ဗျားလည်း တစ်နေ့ တစ်နေ့ မျက်ရည်နဲ့မျက်ခွက် ဖြစ်မနေသလို ကျွန်တော်လည်း ဒူးနဲ့မျက်ရည် သုတ်မနေရပါဘူး။ အားလုံးဟာ ကိုယ့်ဒုက္ခနဲ့ကိုယ် တွေ့ကြုံရင်း၊ ရင်ဆိုင်ရင်း ဒီလိုပဲ ဖြတ်သန်းနေရတာပါ။ လူသာမန်တွေမဆို ထားနဲ့၊ ခြေပြတ်၊ လက်ပြတ်၊ မျက်စိကန်းနေတဲ့ လူတွေတောင်မှ သူတို့ဘဝကို သူတို့ တံညှိဆောက်နေနိုင်ပါတယ်။ လူ့သဘာဝ အလျောက် ရယ်လိုက်၊ မောလိုက်၊ ပျော်ရွှင်လိုက်၊ စိတ်ညစ်လိုက်နဲ့ ပေါ့။ လေးငါးဆယ်နှစ်လောက်နေလို့မှ မျက်ရည်တစ်ခါမှ မကျဖြစ်ကြပါဘူး။ ရုပ်ရှင်တွေထဲကလို ထစ်ခနဲရှိ ငိုကြီးချက်မ ဖြစ်ဖို့တော့ ဝေးရော။

အဲသည်လိုသာ ပြဿနာကြုံတိုင်း စိတ်ဒုက္ခဖြစ်တိုင်း ငိုယိုနေရရင် လူညံ့တွေ ဖြစ်ကုန်မှာပေါ့။

လူ့ဘဝကိုယ်တိုင်ကိုက 'ဒုက္ခသစ္စာ' ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဒုက္ခဆိုတာနဲ့ အမြဲမပြတ် ကြုံနေရမှာပဲ။
မျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်မလာတာတွေ၊ ကောင်းတာလုပ်
ပေမယ့် ကောင်းကျိုးမခံစားရတာတွေ၊ အထင်လွဲခံရတာတွေ၊
အဓိပ္ပာယ်မဲ့ အချည်းနှီးဖြစ်ရပ်တွေနဲ့ မလွဲမသွေ ထိတွေ့နေထိုင်
ရှင်သန်နေရမှာပဲ။

ဒါကို ရှောင်လွှဲလို့ဘယ်ရမလဲ၊ ပြေးပုန်းလို့လည်း လွတ်မှာ
မှ မဟုတ်တာ။ သုခနဲ့ ကြုံချင်လို့ဆိုပြီး တစ်ထစ်ချ သတ်မှတ်
ဖန်တီးဖို့လည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

ကောင်းတာလုပ်တိုင်းသာ ကောင်းတာဖြစ်ကြကြေးဆိုရင်း
ဘုရားက 'ဒုက္ခသစ္စာ'လို့ ဘယ်ဟောမလဲ။ 'သုခသစ္စာ'လို့ပဲ
ပြောခဲ့မှာပေါ့။ အဲဒီတော့ ကိုယ်က ဒုက္ခကို ဘယ်လိုရှောင်လွှဲ
ရှောင်လွှဲ ဒုက္ခက ကိုယ့်ကို လာရှာမှာပဲ။ သေချာတယ်။

အဲဒါကို ငိုယိုပြနေလို့ကော ဘာထူးမလဲ။

'ငါက အပြစ်ကင်းရဲ့သားနဲ့ ငါ့ကျမှ ဒီလိုဒုက္ခမျိုးနဲ့

ကြုံရလေခြင်း'ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဇာတ်ထဲက မင်းသား
လေးလို ပုဏ္ဏားနှိပ်စက်ခံရတဲ့ အိုက်တင်မျိုး မျက်ရည်လည်ရွဲနဲ့
လောကကြီးကို အပြစ်တင်နေရင်လည်း 'ကိုယ်ညံ့ကြောင်း
လူသိအောင် အထုပ်ဖြေပြတာ'နဲ့ အတူတူပဲပေါ့။

ငါ့ကို ဘယ်သူ သနားလေမလဲဆိုတဲ့ အတွေးမျိုးဟာ
တော်တော်အောက်တန်းကျတဲ့ အတွေး၊ တော်တော်ညံ့ဖျင်း
နဲ့နဲ့တဲ့ အတွေးပါ။

* ကိုယ့်ဒုက္ခ ကိုယ်ရင်ဆိုင်ရဲရမယ် ဘယ်သူ့ကြောင့်
ဘယ်ဝါကြောင့်လို့ သူများကို လွှဲချမနေနဲ့။

* ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ် ရဲရဲယူလိုက်စမ်းပါ။

ကိုယ်ဖြစ်ရင် ကိုယ်ခံမယ်ပေါ့။ ဘာမှုစရာလိုလို့လဲ။

ဘာရှက်စရာလိုလို့လဲ။

လူ တော်တော်များများက ရှုံးနိမ့်တာ၊ ဒုက္ခရောက်ရတာ၊
အပြစ်ဒဏ်ခံရတာကို ရှက်စရာ၊ အားငယ်ရာလို့ အောက်မေ့နေ
ကြတယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တာဝန်ယူနေသရွေ့
လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ၊ လူ့အဖြစ်ဟာ တစ်ရွေးသားမှ မပွန်းဘူး။
ကိုယ်ခံနေတဲ့ဒုက္ခကို ဘာကြောင့် ညာကြောင့်လို့ လွှဲချ၊
ခေါင်းရှောင်နေတာကမှ သိက္ခာမဲ့တာ၊ ရှက်ဖို့ကောင်းတာ၊ လူ
မဆန်တာ။

ဒုက္ခအကြောင်းကိုတွေးပြီး ငိုယိုညည်းတွားနေသူဟာ လူညံ
ဖြစ်တယ်။

ဒုက္ခရှိနေတာကိုသိသိနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ထူထောင်နိုင်ဖို့
ကြိုးစားနေသူဟာ လူတော်ဖြစ်တယ်။

‘မျက်ရည်နဲ့မျက်ခွက်’ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုတွေ၊ ဝတ္ထုတွေဟာ
လူတွေကို လူညံဖြစ်အောင် မြှူဆွယ်နေတာပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
ထူထောင်ချင်တဲ့စိတ်ထက် ‘လူအသနားခံရတဲ့ မင်းသားမင်းသမီး
အဖြစ်က ပိုကောင်းတယ်’ ဆိုတဲ့ လူရည်လူသွေး အညွန့်တုံးစိတ်
ကို ပိုအမွန်းတင်ရာ ရောက်နေလေရဲ့။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကလေးတွေကို အဲသည်လို ဗီဒီယို၊
ရုပ်ရှင်၊ ဝတ္ထုတွေနဲ့ မယဉ်ပါးပါစေနဲ့။ ဒီကလေးတွေ ကြီးပြင်း
လာတဲ့အခါ...

လူ့ဘဝကို ‘အရှိ အရှိအတိုင်း တည့်တည့်မတ်မတ်မြင်တဲ့
သတ္တိရှိတဲ့ လူစစ်စစ်’တွေ ဖြစ်မလာဘဲ လူ့လောကကြီး
ထဲမှာ ပြဇာတ်လို၊ ရုပ်ရှင်လိုလို (စိတ်ကူးကြောင်၊ အမူ
အရာ ကြောင်တွေနဲ့) အချည်းနှီး ‘ဟန်’ များနေတဲ့
မောင်အိုက်တင်၊ မယ်အိုက်တင်လေးတွေ ဖြစ်ကုန်မှာ
စိုးလို့ပါ။

တစ်ခါက ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ပြောဖူးတယ်။
“အဲဒီ ‘ပဋာမြေလူး၊ အရူးရင်ကွဲနာကျ’ ဟဲ့ ဇာတ်တွေဟာ
ရိုမီယို၊ ဂျူးလိယက်၊ ရှင်မွေ့နွန်း မင်းနန္ဒာလောက်နဲ့တင်
ခေတ်ကုန်သွားခဲ့ပါပြီဗျာ၊ ပရိသတ်လို့ ခေါ်ခေါ်နေရတဲ့
တတိယတန်းစား ရုပ်ရှင်ကြည့်တဲ့ လူတွေက ခုချိန်ထိ
အဲဒါမျိုးတွေကိုပဲ ထပ်တလဲလဲ မငြီးငွေ့နိုင်တာ ကျွန်တော်
အံ့သြမဆုံးဘူး”

ကျွန်တော် ရယ်မိတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ကို စိတ္တဗေဒသဘော
အရ ‘လူတွေရဲ့ စိတ်အစားထိုးမှု’ အကြောင်း ကျွန်တော် ဖတ်ဖူး
သလောက် ပြောပြရတာပေါ့။

ခင်ဗျားလည်း အဲဒီသဘောတရားကို ‘ကြားဖူးပြီးသား
ဖြစ်မှာပါ။ ဒီလိုလေ အမှန်က လူတွေဟာ...

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ပြီး သနား’ ချင်နေကြတာ။

အဲဒီနေရာမှာ ရုပ်ရှင်မင်းသား (ဒါမှတ်မဟုတ်) မင်းသမီး
အစား ‘စိတ်ကူးယဉ်နယ်ထဲမှာ ကိုယ်ကပဲ ဝင်နေရသလိုလို့၊
ရုပ်ရှင်မင်းသား/မင်းသမီးကပဲ ကိုယ့်ခံစားချက်တွေကို တစ်ဆင့်
ပြန်ပြောပြနေသလိုလို့ ပူးချည် ခွာချည် ရောထွေးနေတော့တယ်။

လူတွေက သနားလေလေ၊ အဲဒီဇာတ်ကား အောင်မြင်လေ
လေပေါ့။

အင်း... ဒါပေမဲ့ အဲဒါဟာ 'အနုပညာ' ဟုတ်ရဲ့လား။

□

သူတောင်းစားကလည်း လူတွေသနားအောင် ကြံဖန်ပြော
ပြီး ပိုက်ဆံရအောင် ရှာတာပဲ။

အနုပညာရှင်ကလည်း လူတွေသနားအောင် 'ကြံဖန်' လုပ်ပြီး
ပိုက်ဆံရှာရင်း အဲဒါ 'သူတောင်းစားအနုပညာ' ပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အနုပညာဆိုတာ လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးခွင့်ရှိတယ်၊
မဟုတ်ဘူးလားလို့ မေးတဲ့သူက မေးလိမ့်မယ်။ ဟုတ်ပါတယ်၊
ကျွန်တော်လည်း အဲဒီအတိုင်းပဲ ခံယူထားတာပါ။ ဒါပေမဲ့
အခု ကျွန်တော်ပြောနေတာ အနုပညာအကြောင်း မဟုတ်ဘူး။
လူမှုရေးစိတ္တဗေဒရှုထောင့်ကကြည့်ပြီး ပြောနေတာ။

လူမှာ (၁) ခံစားမှု၊ (၂) ဉာဏ်/ဖန်တီးမှုဆိုပြီး နှစ်ပိုင်း
ရှိတဲ့အနက်က 'ခံစားမှု' ထဲမှာပဲ ရေစုန်မျောနေရင် ဉာဏ်တုံးတဲ့
ကလေးတွေ၊ ဖန်တီးနိုင်စွမ်းအား ဆင်းရဲချို့တဲ့တဲ့ ကလေးတွေ
ဖြစ်လာမယ်။ သူတို့ရဲ့လက်ထဲကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့အနာဂတ်
ပုံပေးလိုက်ရမှာ။

အခု ကျွန်တော် ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီးသမျှကို ပြန်ချုပ်ကြည့်လိုက်ရင် ကလေးတစ်ယောက်ကို...

“မင်း၊ ဘာကြောင့် (WHY) ကျောင်းပျက်ရတာလဲ” ဆိုတဲ့ WHY မေးခွန်းမျိုးဟာ...

(၁) ကလေးအတွက် မိမိ တာဝန်ကင်းရာကင်းကြောင်း (တခြားသူအပေါ် တခြားအခြေအနေအပေါ် အပြစ်လွှဲချတဲ့) အကြောင်းပြချက်/ဆင်ခြေရှာတတ်လာစေအောင် လေ့ကျင့်ပေးသလို ဖြစ်နေတယ်။

(၂) အဲဒီအကြောင်းပြချက်ထဲမှာ ကိုယ့်ကို တခြားသူက (အပြစ်က ခွင့်လွှတ်ပါမယ်အကြောင်း) အသနားခံတဲ့ ဉာဉ်ပါလာရင် ကလေးရဲ့စိတ်ဓာတ်ဟာ အညွန့်တုံးဖို့ တော်တော်နီးစပ်နေပါပြီ။

(၃) ဒါကြောင့် WHY(ဘာကြောင့်)ဆိုတာဟာ ကြောင်းကျိုးထောက်ဆ ဆင်ခြင်မှုဉာဏ်အတွက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဆင်ခြေရှာဖို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့အသိကို ကလေးရဲ့စိတ်ဓာတ်မှာ အမြစ်တွယ်အောင် သင်ကြားပေးရမယ်။

ဒါဖြင့် ကလေးကို ဘယ်လိုဆက်ဆံရမလဲ?

စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ ကျောင်းပျက်တဲ့ကလေး ဥပမာနဲ့ပဲ ဆက်တင်ပြပါမယ်။ ကျွန်တော်သာဆို အဲဒီအခြေအနေမျိုးမှာ...

“မင်း (WHY) ဘာကြောင့် ကျောင်းပျက်တာလဲ?”

ဆိုတဲ့ ‘နောက်ကြောင်းပြန်’ မေးခွန်းမျိုး မမေးတော့ဘူး။

“မင်း ပျက်ကွက်သွားတဲ့ သင်ခန်းစာကို မိအောင် ဘယ်လို (HOW) အစားထိုးမလဲ”

ဆိုတဲ့ HOW မေးခွန်းကိုပဲ မေးမှာပါ။

ဒါ လက်တွေ့ကျပါတယ်။ သူ့ခရီးလမ်းကိုသူ ပြောပြောပြော မတ်မတ် ဆက်နိုင်ဖို့၊ သူ့တာဝန်သူ အပြည့်အဝကျေပွန်ဖို့ ဘယ်လို HOW လုပ်မလဲ? ဆိုတာကသာ ‘အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု၊ အလုပ်ဖြစ်မှု’ ဆီကို ဦးတည်နေတဲ့ နည်းလမ်းတွေကို ထွက်ပေါ်လာစေမှာဖြစ်တယ်။

၂၁ ရာစုမှာ...

* WHY ဟာ သိပ်အရေးမကြီးတော့ပါဘူး။

* HOW ကသာလျှင် လက်တွေ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုဆီ
ခေါ်ဆောင် သွားမယ့် နည်းလမ်းတွေ ထွန်းကားရာ ထွန်းကား
ကြောင်း အသိဉာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါလိမ့်မယ်။

ကဲ...

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကလေးတွေကို 'HOW စိတ်ဓာတ်'
သင်ကြားပေးရအောင်။

လူမှုရေး စိတ်ပညာမှာ Looking-Glass Self ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ ရရှိပါတယ်။

“ငါ့ကို လူတွေက ဘယ်လို မြင်ကုန်ကြပြီလဲ”

ဆိုတဲ့ အချက်ပေါ်မူတည်ပြီး တစ်ဆင့် ပြန်ပုံဖော်ကြည့် တတ်တဲ့ လူ့အတွင်းမနော ခံစားချက်ကို ရည်ညွှန်းတဲ့ စကားပါ။

“ငါဟာ သူများတွေအမြင်မှာ ကပ်စေးနဲ့ တွန့်တိုတဲ့ လူ တစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီလား”

“သူများတွေက ငါ့ကို ‘အလကားကောင်ကြီး’ လို့ ကွယ် ရာမှာ အတင်းပြောနေကြမလား မသိဘူး”

“ဒီနေ့ အတန်းထဲမှာ ဆရာမက စာမေးတာ ငါ မဖြေနိုင် တော့ ကောင်မလေးတွေ လှမ်းကြည့်တဲ့ အကြည့်က တစ်မျိုးပဲ၊ ငါ့ကို အထင်သေးကုန်ကြပြီ ထင်ပါရဲ့”

“ဒီအသက် ဒီအရွယ်ထိ ငါလုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းကလည်း ဘာတစ်ခုမှ မအောင်မြင်သေးဘူး၊ ဟိုကောင်ကတော့ သိန်းလေးရာလောက် ရနေပြီ၊ ငါ့မိန်းမဘက်က ဆွေမျိုး တွေက ငါ့ကို အစွမ်းအစမရှိတဲ့ကောင်၊ ‘လူညံ့’ လို့ ပြော ဆို မေးငေါ့နေကြရောပေါ့၊ အေး... မှတ်ထား၊ တစ်နေ့ ငါ့အကြောင်း သိစေမယ်”

ဒီအတွေးတွေဟာ Looking-Glass Self ကို အခြေခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်သောကတွေရဲ့ နမူနာအချို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီကနေ့ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အဲဒီလိုမျိုး
 သောကတွေနဲ့ ပူလောင်နေရသူတွေ အများကြီး။ အဲဒီအတွေး
 တွနဲ့ သူတို့ရဲ့ စိတ်နှလုံးတွေဟာ ညှိုးချုံးနွမ်းနယ်၊ အညွန့်
 ဖုံးနေရတယ်၊ လေးလံနေရတယ်။ ‘ဖန်တီးနိုင်စွမ်းအား’တွေ
 မပျက်ဆီးခံနေရတယ်။

ကျေးဇူးပြု၍ အဲဒီလို လူမျိုးတွေနဲ့ ခင်ဗျား ဆုံဖြစ်ရင်
 သူတို့ကို ပြောပြပေးပါဗျာ၊ အဲဒါတွေဟာ ‘ပြဿနာအစစ်’တွေ
 မဟုတ်ပါဘူးလို့။ ပြဿနာမဟုတ်တာ ပြဿနာလုပ်နေတဲ့
 လူမှုရေး စိတ်ဓာတ်အရောင်ဆိုးမှု (Pseudo Problem)တွေသာ
 ဖြစ်တယ်လို့။

သူများရဲ့ ထင်မြင်ချက်ပေါ် အလေးထားလွန်ရာက ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်ဒုက္ခဟာ ဘယ်သူ့အတွက်မှ ကောင်းကျိုး မဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ဘူး။ လောကကြီးဟာ ပြဇာတ်တစ်ခုမဟုတ်တဲ့ အတွက် ခင်ဗျားဟာ ဇာတ်လိုက်တစ်ယောက် မဟုတ်သလို ကျန်တဲ့လူတွေဟာလည်း ဘာမှ မဟုတ်ကြပါဘူး။

‘ဘယ်လိုကောင်မှ ဂရုမစိုက်ဘူးကွ’ဆိုတဲ့ ပိုက်တုံ့ပြန်မှု (Over reaction) မျိုး လုပ်ဖို့ပြောနေတာ မဟုတ်ကြောင်းကို လည်း သူတို့ကို သတိပေးလိုက်ပါ။ ကျွန်တော့် ရည်ရွယ်ချက်က မိမိရဲ့စိတ်ကို သူတစ်ပါးတွေရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေက လွှမ်းမိုး ကန့်သတ်ထားတာ မခံဖို့ပါ။

မိမိ လုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ (၁) ကိုယ်တိုင် အသိစိတ်ရှိရှိ ရွေးချယ်မှုနဲ့ (၂) ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ (၃) တကယ်ကို စိတ်ပါလက်ပါ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ဆောင်ရွက်တာမျိုးပဲ ဖြစ်သင့် ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ‘အတင်းအပျင်း’တွေ

များလွန်းတယ်။ ကိုယ်နဲ့လည်း ဘာမှမဆိုင်၊ ကိုယ် သေသေ
ချာချာလည်းမသိတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေမှာ လူတွေရဲ့ အပေါ်စားမှတ်ချက်
တွေ၊ အပေါ်စား ကဲ့ရဲ့စကားတွေ၊ အပေါ်စား ချီးကျူးစကားတွေ
ပြောတာများလွန်းတယ်။

အဆိုးဆုံးက အဲဒီ အပေါ်စား ချီးကျူးစကားတွေကြားရဖို့၊
အပေါ်စား ကဲ့ရဲ့မှုတွေရဲ့ဒဏ်ကို ကြုံကြုံမခံနိုင်လို့ ‘လူမြင်ကောင်း
အောင် လုပ်ပြ’ရတာတွေ များလွန်းနေတာပါပဲ။

ကိုယ်အတွက်ကိုယ် (ကိုယ့်စိတ်ကြိုက်ကိုယ်) လုပ်တာ
မဟုတ်ပဲ။ သူများအတွက် (သူများအကြိုက်) လိုက်လုပ်
နေရတာလောက် လူတန်ဖိုးကျတာ ဘယ်ရှိလိမ့်မလဲ?

အဲသည်လိုနဲ့ လူတော်တော်များများဟာ လူ့မျက်နှာ
ပျောက်ဆုံးသွားကြတယ်။ (Loss of identity) လူ့ကိုယ်ပိုင်
သတ်မှတ်ချက် ပျောက်သွားကြပါတယ်။

ကျေးဇူးပြု၍

ကလေးတွေကို သင်ပေးလိုက်ပါဗျာ။

“ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်မယ်၊ (ကိုယ်စိတ်ကြိုက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွေးချယ်မယ်၊ ဖြစ်သမျှ အကောင်း အဆိုးဒဏ် ကိုယ်တာဝန်ခံရဲတယ်)ဆိုတဲ့စိတ်ဟာ သခင် စိတ် ဖြစ်တယ်”

“သူများကြိုက်အောင် ငါ ဘယ်လို လုပ်ပြရမလဲ၊ (ငါ့ကို သူများတွေ ချီးကျူးတာခံရဖို့အတွက် လုပ်ပြမယ်) ဆိုတဲ့ စိတ်ဟာ ကျွန်စိတ်ဖြစ်တယ်”

ကျွန်စိတ် ↔ အကြောက်တရား ↔ အကောင်းပြောခံချင်စိတ်

မိဘတွေဟာ သူတို့မိခင်ခံတဲ့ အိမ်မက်တွေကို ကလေးတွေ လက်ထဲ အတင်းထိုးထည့်ပေးပြီး အဲဒီ အိမ်မက်ကို ဆက်အကောင် အထည်ဖော်စေချင်ကြတယ်။ သူတို့စိတ်ကြိုက် အသွင်သဏ္ဍာန် တစ်မျိုးကို စက်ရုံက ပုံလောင်းထုတ်လိုက်သလို ထွက်လာဖို့ မျှော်လင့်ထားတတ်ကြတယ်။

သူတို့စိတ်ကြိုက် ပုံသဏ္ဍာန်အတိုင်း နေထိုင်ရှင်သန်လာတဲ့ ကလေးကို 'သားလိမ္မာလေး'၊ 'သမီးလိမ္မာလေး' ဆိုပြီး ချီးကျူးကြ၊ အကောင်းပြောကြနဲ့ပေါ့။ အဲဒီအတိုင်း ဖြစ်မလာတဲ့ ကလေးကိုကျတော့ ရိုက်ဟယ်၊ ပုတ်ဟယ်၊ ကြိမ်းမောင်းဆူပူဟယ်နဲ့။ ဒုက္ခပါပဲ။

အဲသည်လို ချီးကျူး အကောင်းပြောခံရတာတွေမှာ သာယာလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရိုက်ပုတ်ကြိမ်းမောင်းခံရတဲ့ အကြောက်တရားကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကလေးဟာ 'မိဘတွေအကြိုက် နေလိုက်ရတာစားသာတယ်' ဆိုတဲ့ 'ခံယူချက်မျိုးဝင်သွားရင် ဒုက္ခပါပဲ။ အဲသည်ကလေးမျိုးဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘာမှန်းမသိတော့ဘဲ သူများပုံစံချပေးတဲ့ အရေခွံအောက်ထဲ ပုန်းလျှိုးတိုးဝင်သွားတော့မယ်။

သူ ဘယ်တော့မှ 'လူဖြစ်' တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ အင်းပေါ့လေ အစကတည်းက သူ့ကို မိဘတွေက 'လူ' လို့ သဘောထားပြီး ဆက်ဆံခဲ့လို့လား။ ကျွန်တော်ပြောတာ ရိုင်းသွားရင် ခွင့်လွှတ်ပါ။ 'မိဘမေတ္တာ' တို့ ဘာတို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာမှ ဆွေးနွေးနိုင်စွမ်းမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်တော့ ကျွန်တော့် တင်ပြချက်မှာ အားနည်းချက်တွေ ချွတ်ယွင်းချက်တွေ ပါကောင်းပါနေလိမ့်မယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့စေတနာက....

မိဘတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်သားသမီးတွေကို 'လူသား' တွေလို့ အသိအမှတ်ပြုဖို့ပါပဲ။

သူတို့ကလေးတွေဟာ ခင်ဗျားတို့ ကိုယ်ခန္ဓာက ပဲ့ထွက်
 လာတဲ့ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကလေးတွေ မဟုတ်ကြပါဘူး။
 ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဆန္ဒနဲ့ သူတို့ဟာ ဘယ်တော့မှ ထပ်တူညီကြ
 မဟုတ်တာကို မျှော်လင့်ထားပါ။ ကိုယ့်ခြေကိုယ့်လက်တွေ
 နှိတောင်မှ တစ်ခါတစ်ခါ ကိုယ်လိုချင်တိုင်း ထိန်းချုပ်လို့မရ
 သေးတာ၊ သီးခြားလူသားတွေဖြစ်တဲ့ 'ကလေး'တွေမှာ သူတို့
 ကိုယ်ပိုင်ခံစားချက်တွေ ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒတွေနဲ့ ခင်ဗျား ဘယ်လို
 ထိန်းချုပ်လို့ရမှာလဲ။

မိဘများခင်ဗျား

ကျေးဇူးပြု၍ လူကို လူလိုမြင်ကြပါ။

ကိုယ်သားသမီးဖြစ်ပေမယ့် သူတို့ဟာ 'လူသားတွေ'ဖြစ်တဲ့
 အတွက်ကြောင့် 'ငါပိုင်ဆိုင်တဲ့ပစ္စည်း'ဆိုတဲ့ သဘောထားမျိုးနဲ့
 ဆက်ဆံလို့မရပါဘူး။ 'ငါ ထိန်းချုပ်လမ်းညွှန်မှ ဒီကလေးရဲ့
 ဘဝလမ်း သာယာဖြောင့်ဖြူးမယ်'ဆိုတဲ့ အတွေးမျိုးကရော
 မှန်နိုင်ပါ့မလား။ 'ခင်ဗျား ဘယ်လို အာမခံချက်မျိုး ပေးနိုင်လို့လဲ'
 မရပါဘူး။

ဘာအာမခံချက်မှ မပေးနိုင်သလို သားသမီးတွေရဲ့ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးကိုလည်း လိုက်စောင့်ရှောက်မပေးနိုင်ပါဘူး။ ခပ်ရိုင်းရိုင်းပြောရရင် ခင်ဗျားတို့က သေမှာ။

ဟုတ်တယ်လေ အဲဒီအခါကျရင် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ကလေးတွေ ကို လောကကြီးအလယ်မှာ ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ထားရစ်ခဲ့မှာလဲ?

- အကြောက်တရားနဲ့ အသက်ရှင်နေရတဲ့ ငတုံးကလေး တွေအဖြစ် ထားရစ်ခဲ့မှာလား?

- သူများချီးကျူးတာ ခံချင်လို့ဆိုတာလည်း အကြောက် တရားတစ်မျိုးပဲ။ မကောင်းပြောခံရမှာ ကြောက်တဲ့စိတ်နဲ့ မျက်နှာ သာပေးခံရနိုးနိုး လျှောက်လုပ်ပြနေတဲ့ ငှက်ပျောတော မင်းသား လေးတွေဘဝနဲ့ ထားခဲ့မှာလား?

- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘာမှန်းမသိတဲ့ 'ကျွန်စိတ်'နဲ့ ကလေး တွေအဖြစ် ထားရစ်ခဲ့ကြမှာလား?

ကျွန်တော် အကြံပြုကြည့်ချင်ပါတယ်။ ခင်ဗျားဟာ လူ
အဖြစ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ရှင်သန်ခွင့်ကို မြတ်နိုးလေးစား
တန်ဖိုးထားတတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်မယ်ဆိုရင်ပေါ့။

၂၁ ရာစုမှာ 'လူ'ဖြစ်လာမယ့် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ သားသမီး
တွေကို...

- ကိုယ့်ယုံကြည်ချက်ကို ကိုယ်တည်ဆောက်၊
- ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ် ...။

ဖို့ အတွေးအခေါ်တွေ သင်ကြားပေးလိုက်ပါ။

လောကကြီးမှာ သူများက ချီးကျူးတာကို သာယာဖို့
မလိုအပ်သလို သူများကဲ့ရဲ့တိုင်းလည်း တုန်လှုပ်စရာ မလိုဘူး
ဆိုတဲ့အကြောင်းကိုလည်း သူတို့လေးတွေ သိပါစေ။

ဒီသဘောတရားဟာ ပါးစပ်နဲ့ပြောရင်တော့ လွယ်လွယ်လေးပဲ။ အားလုံးက 'ငါ့သိသားပဲ' လို့ ပြောကြမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တမ်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်တဲ့လူ ဘယ်နှယောက်ရှိလို့လဲ။ ဒီရေစီကြောင်းထဲမှာပဲ အားလုံး မျောပါနေကြတာ မဟုတ်လား။

အဲဒါကလည်း ရှင်းပါတယ်။

ကိုယ့်ပုံတံဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးက ဒီလိုပုံစံတွေချည်းပဲကျင့်သုံးနေရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ? တစ်လောကလုံးကို ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းအားနဲ့ ခံတိုက်လို့ ရပါ့မလား? လို့ မေးစရာရှိနေတာကိုး။

ဟုတ်တယ် ...

အဲဒီအတွက် အရေးကြီးတဲ့ စကားတစ်ခွန်း ထည့်ပြောရဦးမယ်။

‘လောက’ဆိုတာ ဘာမှကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဟုတ်ပါဘူး။
 ကိုယ့်ရဲ့ တုံ့ပြန်ချက် (reaction) သာ ဖြစ်တယ်။
 စိတ်ပညာမှာသုံးတဲ့ ဝေါဟာရနှစ်လုံး ရှိပါတယ်။ အဲဒါ
 တွေကတော့...

- လျော့နည်းတုံ့ပြန်ခြင်း (Under reaction) နဲ့
- ပိုကဲ တုံ့ပြန်ခြင်း (Over reaction) တို့ပါပဲ။

ပုံစံပြရရင် လူစဉ်မမီတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ဟာ ငယ်ငယ် တုန်းက ဘာလုပ်လုပ် အားလုံးကဝိုင်းပြီး လက်ခုပ်တီးပေးတာ ခံရရင်၊ အလိုလိုက်တာ ပြုစုယုယတာခံရရင် နောင် အသက်ကြီး လာတဲ့အခါ သူ့ပတ်ဝန်းကျင် သူ့လောကကို လျော့နည်းတဲ့ပြန် ခြင်း (underreaction) နည်းနဲ့ တုံ့ပြန်ပြုမူတတ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဘဝပြဿနာတွေကို ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးပြီး ဖြေရှင်းနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်ရဲတဲ့သံတ္တိ မရှိတော့ ဘူး။ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်မယူရဘဲ၊ ဟိုလူ့အားကိုး ဒီလူ့အားကိုးနဲ့ သူများအပေါ် အပြစ်ပုံချဖို့၊ အကာအကွယ်ယူဖို့ ဆိုတဲ့ညာဉ်နဲ့ အသက်ရှင်ရတဲ့လူတစ်ယောက် ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။

ဒီလိုမှမဟုတ်ဘဲ၊ ကလေးငယ်က ငယ်စဉ်အခါက ပရိသတ် အလယ်မှာ သူ့အစွမ်းအစတစ်ခုခုကိုမှ ပြသခွင့်မရအောင် အမြဲ ဟန့်တားဖိနှိပ်ထားတာ ခံခဲ့ရရင်လည်း နောင် ကြီးပြင်းလာတဲ့ အခါ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုကဲတုံ့ပြန်ခြင်း (Over reaction) နည်းနဲ့ တုံ့ပြန်တတ်ပါတယ်။ လူတွေရဲ့ အသိအမှတ်ပြုတာ ခံရဖို့၊ နာမည်ကြီးဖို့၊ ပိုက်ဆံရဖို့၊ ဩဇာထူထောင်ဖို့ ရအောင် အတင်းလုပ်ယူရင်း သူများတွေ လက်ခံနိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာ ထက် ပိုကဲ၊ ပိုလွန်ပြီး မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင် ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။

မင်္ဂလာ နံနက်ခင်းပါ။

ကလေးတွေကို မျက်နှာသစ်ပေးပြီးပြီလား။

ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်လည်း မျက်နှာသစ်ပါ။

၂၁ ရာစုဟာ အရုဏ်တက်ပြီလေ။

ကျွန်တော်ဖတ်ဖူးတဲ့ သီချင်းစာသားလေးတစ်ခု ပြောခွင့်
ပြုပါ။

‘ကိုလံဘတ်(စ်)ကို ကျေးဇူးတင်တယ်။

ကမ္ဘာမြေသစ်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့လို့...

ကိုလံဘတ်(စ်)ကို ကျေးဇူးတင်တယ်

ပြီးတော့ အခု ကိုလံဘတ်စ်ကို နှုတ်ဆက်လိုက်ပါတယ်။

ဝွတ်ဘိုင် ကိုလံဘတ်(စ်)’

သမိုင်းကို ကျွန်တော် မငြင်းပယ်ပါဘူး။

သမိုင်းဆိုတာ အလွန် ယေဘုယျဆန်တဲ့၊ ဗလာ ဖြစ်နေတဲ့ ပြောင်းလဲမှုတွေရဲ့ ခေါင်းစဉ်ပဲ။

မတူညီတဲ့အဆင့်တွေ အတန်းတွေ အမျိုးမျိုးမှာ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်ကြတာတွေကို ဖော်ပြဖို့ စိထားတဲ့ ခေါင်းစဉ်တွေပေါ့။

ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့သမိုင်း ကို ဘယ်လိုအမြင်နဲ့ ကြည့်နေတယ်ဆိုတာ မရှင်းပြခင် ခင်ဗျားကို မေးခွန်းတစ်ခု မေးချင်ပါတယ်...

ယူဂိုဆလားဗီးယားကို တိုက်ခိုက်နေတဲ့ နေတိုး (NATO) အဖွဲ့ရဲ့ ဒုံးကျည်တွေ တန်ချိန်ပေါင်းများစွာပါတဲ့ ဗုံးတွေကျ ရောက်ပေါက်ကွဲနေတာ တီဗီဖန်သားပြင်ပေါ်မှာ မြင်ခဲ့ဖူးမှာပေါ့။

ကျွန်တော် မေးချင်တာက ဒါပဲ။

စစ်ပွဲတစ်ပွဲနဲ့ အဲဒီစစ်ပွဲအကြောင်းရိုက်ထားတဲ့ TV သတင်း ဘာကွာလဲ?

သမိုင်းဆိုတာ လူတွေထားရစ်ခဲ့တဲ့ အမှတ်တရ ပစ္စည်းတွေ ကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်နေရတာပါပဲ။

သင်္ကေတများနှင့် အညွှန်းတန်ဖိုး

အင်မတန် လှပတဲ့ မိန်းမပျိုလေး တစ်ယောက်ရယ်...
ဓားတစ်လက်နဲ့...

လူကြီးတစ်ယောက်ရယ်...

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလူကြီးကို ဝိုင်းဝန်းသတ်ဖြတ်ဖို့ ကြံ
စည်နေကြတဲ့ သူ့အပေါင်းအသင်းတစ်စုရယ်...။

သည်လောက်ပဲ ပြောပြလိုက်ရင်တော့ နောက်ခံအကြောင်း
 အံ့ရာနဲ့ သီးခြားကင်းလွတ်နေတဲ့ အဲဒီစကားလုံးတွေဟာ လူ၊
 ယောက်ျား၊ မိန်းမစတဲ့ အညွှန်းသင်္ကေတတွေသက်သက် အဆင့်
 ပဲ ရှိနေဦးမှာပဲ။

• အဲဒီ ‘အညွှန်းသင်္ကေတ’ (စကားလုံး)တွေဟာ ကျွန်တော်
 တို့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုကြီးတစ်ခုလုံးရဲ့ တန်ဖိုးတွေကို သယ်ဆောင်
 လာခဲ့တယ်လို့ပြောရင် ခင်ဗျား ယုံမှာလား?

မှန်ပါတယ်၊ လောလောဆယ်အထိတော့ အဲဒီ အညွှန်း
သင်္ကေတတွေဟာ ဘာအဓိပ္ပာယ်ကိုမှ မဆောင်ကြသေးပါဘူး။
သူတို့က 'အခြေအနေ' တစ်ခုခုရဲ့ အောက်မှာရှိမှ သူတို့ရဲ့ တန်ဖိုး
ကို ထုတ်ပြလာကြတာပါ။

ဆိုပါစို့။ အဲဒါဟာ ဘီစီ ၄၇ ခုနှစ်များကာလ၊ ရောမ-
 အီဂျစ်ဆီးရီးယား၊ အာရှမိုင်းနား ဒေသများရဲ့ သမိုင်းပဲလို့။
 ဒါဆို အဲဒီနောက်ခံ (Content) တွေနဲ့ မှုန်းခြယ်ထားတဲ့
 သင်္ကေတတွေဟာ...

- ရောမအင်ပါယာ အုပ်ချုပ်သူ ဂျူးလိယက်ဆီဇာရယ်
- အီဂျစ် ဘုရင်မ ကလီယိုပါထရာနဲ့
- ဘီစီ ၄၄ မှာ ဂျူးလိယက်ဆီဇာကို ဝိုင်းဝန်း လုပ်
 ကြံခဲ့ကြတဲ့ ဘရူးတပ်(စ်)နဲ့ အပေါင်းအပါများအဖြစ်
 ကို ညွှန်ပြကြမှာ ဖြစ်တယ်။

ဒါတင်မကသေးဘူး၊ ရောမ သုံးပွင့်ဆိုင် အုပ်ချုပ်ရေး
 အကြောင်းတွေ၊ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်တွေ၊ အီဂျစ်ပြည် ဖဟူ
 လေမိနန်းဆက် နိဂုံးချုပ်သွားပုံအကြောင်းတွေကနေ အလားတူ
 သမိုင်းအခြေအနေတစ်ရပ်အတွက် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်စရာ သင်ခန်း
 စာတွေ၊ တန်ဖိုးတွေကို ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ဘာ 'အခြေအနေ' မှ မရှိရင်တော့ 'သမိုင်း' ဆိုတာ ကလည်း မရှိပါဘူး။ အညွှန်းသင်္ကေတတွေဟာ စကားလုံးတွေ၊ လူယောက်ျား မိန်းမဆိုတဲ့ လက္ခဏာ တွေ အဖြစ်နဲ့သာ ရှိနေမှာပါ။
- 'သမိုင်း' ဆိုတာ အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်နဲ့ အောက်က အညွှန်းတန်ဖိုးအဖြစ်သာ ရှိရတာပါ။

တိတ်ဆိတ်နေတဲ့ အမှတ်တရပစ္စည်းတွေ ဘာအစွမ်းသတ္တိမှ မရှိတဲ့ ခြေရာတွေ၊ နောက်ခံအကြောင်းအရာ (Context) မပါတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာတွေကို 'စကားလုံးတွေ'၊ 'အဓိပ္ပာယ်'တွေနဲ့ ပြန်တည်ဆောက်လိုက်တဲ့အခါ သုမိုင်းဆိုတာ ဖြစ်လာတော့တာပဲတဲ့။

□

ဒါကြောင့် (၂၀) ရာစု နှောင်းပိုင်း အကျော်ကြားဆုံး
တွေးခေါ်ပညာရှင်တွေထဲက တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Michel Foucault
က ပြောပါတယ်။

‘သမိုင်းဆိုတာ ကိုယ်ထည်မရှိဘူး’လို့။

အမွေဆက်ခံခြင်း

ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးတဲ့ ဟာသလေးတစ်ခုကို ကြားညှပ် ပြောခွင့်ပေးစေချင်ပါတယ်။

ပြောဆိုဆုံးမခံရပြီး ဧည့်ခန်းထဲက ထထွက်သွားတဲ့ သားကို ကြည့်ရင်း မိဘဖြစ်တဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက် အပြန်အလှန် ပြောနေကြပုံပါ။

အဖေ ။ ။ မိန်းမရေ...သားကံတော့ ငါ့ဦးနှောက်ကို ကောင်းကောင်း အမွေရသွားပြီကွ။

အမေ ။ ။ အင်း... ဟုတ်မယ်ထင်တယ်၊ ကျွန်မဆီကတော့ မရသွားဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်မ ဦးနှောက်က ခုထိ ခေါင်းထဲမှာ ရှိသေးတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အခုရှိနေဆဲ မျက်မှောက်သမိုင်းဆီကနေ ကော ဘာတွေ အမွေဆက်ခံနိုင်ကြမှာလဲ။

စစ်အေးတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားတာဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အထွေထွေ ပဋိပက္ခတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို မဆောင်ပါဘူး။ ဒါက သမိုင်းစာမျက်နှာပေါ်က ခေါင်းစဉ်တစ်ခု ပျောက်သွားတယ် ဆိုရရုံလေးပါပဲ။

ပဋိပက္ခတွေဟာ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးကို ဆောင်လာ ကြတယ်။ ပိုပြီး များပြားနက်ရှိုင်းလာကြရုံတင်မကဘူး၊ ပိုပြီး ရှုပ်ထွေး၊ ပိုပြီးလည်း အရောရော အနှောနှော ဖြစ်လာကြပါတယ်။

ကမ္ဘာလူသားတွေဟာလည်း ပျားအုံ၊ လေး၊ ငါး၊ ခြောက်ခု အကြားမှာ ကိုယ့်အုံ၊ ကိုယ့်အိမ် မမှတ်မိလောက်အောင် အလုပ် တွေများပြီး အမှားမှားအယွင်းယွင်း ဝင်လိုက်၊ ထွက်လိုက် ပျံသန်း နေရပုံမျိုးနဲ့တူလာပါတယ်။

အာရှ ငွေကြေးတန်ဖိုး ပြဿနာတွေ၊ ပစိဖိတ်ဒေသ လုံခြုံရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေ၊ ကမ္ဘောဒီးယားသူပုန်တွေ၊ မျိုးရိုးဗီဇ ဆဲလ်အတတ်ပညာတွေ၊ ကွန်ပျူတာဂိမ်းတွေ၊ ဂြိုဟ်တုသံတင်းနဲ့ ဘဂ္ဂဒက်မြို့ပေါ် ကျရောက်ပေါက်ကွဲနေတဲ့ ဒုံးကျည်တို့ရဲ့ အလင်းတွေ၊ ဘောလုံးပွဲ အလောင်းအစား၊ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်နဲ့ နည်းပညာသစ်၊ နယ်မြေလုပွဲတွေ အရှေ့နဲ့အနောက် ယဉ်ကျေးမှု အရောရော အနှောနှော ဖြစ်မှုနဲ့ တိုင်းမ်းမဂ္ဂဇင်းပါ ကိုကာကိုလာသောက်နေတဲ့ ဒလိုင်လားမား ဘုန်းတော်ကြီးရဲ့ ပုံတွေ...။

အဲဒါတွေဟာ အထပ်ထပ် ရေးသွင်းထားလို့ စိတ်ညစ်စရာ ကောင်းလောက်အောင် ပြည့်စုံလွန်းတဲ့ လမ်းညွှန်မြေပုံတစ်ခုနဲ့ တူနေပါတယ်။

သတင်းမီဒီယာ ကွန်ယက်တွေကလည်း ကျယ်ပြန့်လွန်း တော့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ နေ့စဉ် လှုပ်ရှားမှုတွေအကြောင်းကို (မြေပုံ ပေါ်မှာ တကယ်တမ်း သိပ်မလိုအပ်လှတဲ့) ချုံပုတ်ကလေးတွေ၊ ရေအိုင်ငယ်ကလေးတွေလို အသေးစိတ် အတိအကျ မြင်တွေ့နေ ရပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတာက အဲဒီလောက် အမြင်
ကတ်စရာကောင်းလောက်အောင် ပြည့်စုံလွန်းနေတဲ့ မြေပုံပေါ်မှာ
အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်ပြ အမှတ်အသား ပါမလာဘူး။

အဲဒီတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ သတင်းအချက်အလက်
တွေဟာ ဘယ်အရပ်ဆီကို ဦးတည်ညွှန်းပြနေတယ်ဆိုတာ
ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိနိုင်တော့မှာလဲ။

ရက်စွဲတပ်ထားတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ၊ အချက်အလက်တွေ
ကြားမှာ 'ဆက်စပ်မှု'ဟာ ဘာလဲ။

အခု ဖြစ်နေတဲ့ အဖြင့်အပျက်တွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဘာလဲ။
သင်္ကေတတွေရဲ့ အညွှန်းတန်ဖိုးကို ရှာရခက်နေပါပြီ။

အခု မြင်တွေ့နေရတဲ့ သမိုင်းဖြစ်ရပ်တွေကို အစီအစဉ် ချကြည့်လိုက်ရင် ကြိုးတစ်ချောင်းလို ရှေ့နောက် အဆက်အစပ် ရှိရှိ၊ အစဉ်လိုက် တန်းနေတာမျိုး မမြင်ရတော့ဘူး။

တိုးတက်မှုတွေဟာလည်း လှေထစ်ပုံစံ၊ ကြောင်လိမ် လှေပုံစံနဲ့ မသွားတော့ဘူး။

ယနေ့ သမိုင်းအဖြစ်အပျက်ကလေးတွေဟာ ပိုက်ကွန် တစ်ခုရဲ့ ကြိုးဆက်ထုံးကလေးတွေနဲ့ တူနေပြီ။ အဖြစ်အပျက်တွေ အချက်အလက်တွေဟာ ပိုက်ကွန်ကြိုးတွေလို အဖက်ဖက်က ပတ်လည်ဆက်စပ်နေတာ၊ ရုတ်ချည်းပြောင်းလဲသွားတာ၊ ထပ်ပြန် တလဲလဲ ဖြစ်နေတာ၊ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ရောနှောပြီး မတူညီတဲ့ မျက်နှာစာ နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ပါဝင်နေတာ၊ တစ်ခုနောက်က တစ်ခုလိုက်နေတာ၊ အချက်အလက်တစ်ခုက အခြား အချက် အလက်တစ်ခုကို အုပ်ဖုံးနေတာ... စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ရောပြွန်းပြီး တွေ့နေရပါတယ်။

သမိုင်းကို မူသေ စိတ်ကူးတစ်ခုတည်းနဲ့ တညီတညွတ်တည်း အဖြောင့်သဘောဖြစ်အောင် ဆက်စပ်တည်ဆောက်လို့ မရတော့ပါဘူး။ မျှော်လင့်ထားလောက်စရာ မရှိတာတွေ ဖြစ်ပျက်လာကြတယ်။ ဒါ့ကို သမိုင်းစဉ်ဆက်သဘော ပျက်ယွင်းမှု (Discontinuity) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

□

ယနေ့ မျက်မှောက်သမိုင်းမှာ အဲဒီ စဉ်ဆက်သဘော ပျက်ယွင်းမှု (Discontinuity) တွေက အဓိက နေရာယူထားကြတယ်။ ဒါကြောင့် သမိုင်းပညာရှင်တွေက ‘အညွှန်းသင်္ကေတ’ တွေဖြစ်တဲ့ စကားလုံးတွေ အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ အဲဒီ သင်္ကေတ တွေရဲ့တန်ဖိုးကို နှိုင်းအကဲဖြတ်ပေးရမယ့် အခြေအနေ (အညွှန်းခံ ပစ္စည်း) တွေရဲ့ကြားမှာ ‘ဆက်သွယ်ချက်ပျောက်’ နေတယ်လို့ ဆိုကြတာပါ။

အားလုံးကို လွမ်းခြုံဆုံးဖြတ်မယ့် ပေါင်းချုပ်သမိုင်း (Total History) ဆိုတာ မရှိတော့ပါဘူး။ ကိစ္စတစ်ရပ်ဟာ အများစုကြီးနဲ့ဆိုင်တဲ့ အနေအထား ရောက်လာတဲ့အခါမျိုးမှသာ 'အလုပ်ဖြစ်'အောင် အများသဘောတူ ယေဘုယျသမိုင်း (General History) ကို တည်ဆောက်ရတော့တယ်။

Michel Foucault ရဲ့ စကားနဲ့ ပြောရဦးမယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာ
ပြဇာတ်ကြီးတစ်ခုလို စိတ်ကူးထည်သမိုင်းကြီးထဲ လက်ရှိ အဖြစ်
အပျက်တွေကို အဝင်အောင် ဘယ်လို သွတ်သွင်းရမလဲလို့
စဉ်းစားမနေပါနဲ့။

ကဲ... ဒါဖြင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိ ကမ္ဘာ့သမိုင်းကြီး
တစ်ခုလုံးကို အလျားလိုက် သုံးသပ်ဖို့အတွက် ညီညွတ်မှု
(Unity) တစ်ခုခုကို တောင်းဆိုကြရအောင်။

‘အလုပ်ဖြစ်’ ဖို့အတွက် ယေဘုယျ သဘောဆောင်တဲ့
ညီညွတ်မှု တစ်ခုခုရှိသလိုမျိုး သဘောထားလိုက်ကြတာပေါ့။

□

၁၆ ရာစုနဲ့ ၁၇ ရာစုများအတွင်းမှာ အမျိုးသားရေးအရ ပေါင်းစည်းထားတဲ့ ပြည်နယ်နိုင်ငံတွေ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို ပေါ်ပေါက်စေရတဲ့ အဓိကအကြောင်းရင်းကြီး ‘သုံးရပ်’ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့

- (၁) ဘာသာစကား၊ စာပေရဲ့ အရေးပါ ပြန့်ပွားလာမှု
- (၂) စစ်အင်အား ကြီးမားအားကောင်းလာမှုနဲ့
- (၃) စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်တဲ့ အဆင့်လိုက် တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်မှုတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချက် သုံးချက်ကို အခြေခံပြီး အမျိုးသားနိုင်ငံတွေ ထွန်းကားလာပါတယ်။ ဒါဟာ မော်ဒန်ခေတ်ရဲ့ အစပါပဲ။

အခု ၂၀ ရာစုနောက်ပိုင်း ကမ္ဘာကြီးမှာတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ သမိုင်းအမြင်နဲ့ ကွဲပြားခြားနားတဲ့ ပုံစံသစ် (New Order) တစ်ရပ် ထွန်းကားလာပါပြီ။

ဒီသမိုင်းပုံစံသစ်ဟာ အမျိုးသားရေးအသွင်သဏ္ဍာန်တွေ အပေါ်မှာ အခြေခံထားတာမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတကာမှာ ထုနဲ့ထည်နဲ့ ပျံ့နှံ့နေတဲ့ (လူထုသဘောဆောင်နေတဲ့) သတင်းမီဒီယာ ကွန်ယက်တွေ...

- ဗဟုယဉ်ကျေးမှု လူထုအနုပညာ (Popular Culture) နဲ့
- အဆင့်မြင့်နည်းပညာ (High Technology) နဲ့
- ကမ္ဘာကို လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်နေတဲ့ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီး (Worldwide Corporations)

တွေ အပေါ်မှာ အခြေခံထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို ပုံစံသစ်နဲ့ ကမ္ဘာကြီးဟာ နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှု၊ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုတွေကို နိုင်ငံအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဖလှယ် ကူညီရှာဖွေရင်းက အမျိုးသားရေးအရ ပေါင်းစည်းထားတဲ့ ပြည်နယ်နိုင်ငံတွေ နောက်တစ်ဆင့်ဆီ ကူးပြောင်းသွားစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ နံရံတွေကို ဖြိုချလိုက်တာ ဖြစ်တယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

ရက်စက်ကြမ်းတမ်းပြီး အရိုင်းအစိုင်းဆန်တဲ့ သဘာဝသား၊
အန္တရာယ်တွေကနေ လွတ်မြောက်ဖို့ လူသားတွေ ဘယ်လောက်
ကြိုးစားခဲ့ရတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် အကျယ်ချဲ့ပြီး မပြောတော့
ပါဘူး။

လူ့လက်နဲ့ ဖန်တီးထားတဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာတွေကိုသုံးပြီး
သဘာဝတရားကြီးကို အနိုင်ယူခဲ့တာ အားလုံး အသိပါ။ အဲဒီ
သမိုင်းနဲ့အတူပဲ အဲသည်လူသားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အချုပ်အခြာ
အာဏာကို ဓားတွေ၊ လှံတွေနဲ့ တည်ဆောက် ကာကွယ်ခဲ့ရ
ပါတယ်။

သူတို့ခေတ်ကို ကြီးမြတ် ခမ်းနားလှစွာသော အတ္တဘောကြီး
များခေတ် (Great Leviathans)လို့ နာမည် ပေးရအောင်ပါ။
ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ဟာ သူတို့ရဲ့ အရွယ်အစားကြီးမား
မှုကို အားကိုးပြီး လူ့ယဉ်ကျေးမှုကို ထူထောင်ခဲ့ကြလို့ပါပဲ။
ကမ္ဘာ့သမိုင်းရဲ့ အလယ်ဗဟို ဇာတ်ကောင်ဖြစ်တဲ့ အဲဒီ
အတ္တဘောကြီးများဟာ ဥစ္စာနေအားဖြင့်လည်း ကြွယ်ဝခဲ့တယ်။